IB DIPLOMA PROGRAMME
PROGRAMME DU DIPLÔME DU BI
PROGRAMA DEL DIPLOMA DEL BI

YORUBA A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
YORUBA A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
YORUBA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Kọ àgbọ́yé àti àlàyé è rẹ lórí ọ̀kan nínú àwọn àyọkà wọ̀nyí.

1. (a)

'Nigba ti igbagbọ de Ọ̀wọ ni ọlàjù wọ Ọ̀wọ. Ohun tí ó sì jẹ pataki olori ọlàjú wa yìí ni ile-iwe ti a ń rán awọn ọmọ wa wọnyì ni ọ̀kọ̀ọ̀kan ṣugbọn anfaani ti a ̄lérò pé a ó máa rí ninu ẹ̀kọ́ awọn ọmọ wa kọ́ ni a ń rí yìí. Lóòótọ́, àṣà oyinbo ni a fi ń kọ́ awọn ọmọ wa ni ilé-ẹ̀kọ́ ṣugbọn àgbàsódì ni awọn ọmọ wa gba àṣà náà. Tí a bá kiyesi awọn oyinbo ti à ń rí, a ó ri i wi pe bí ìgbín fà, ìkarahun a tẹ̀le é ni wọn pẹlu ọkọ ati iyawo. Wọn ìbáà máa lọ tọ̀, wọn ìbáà máa lọ ṣu, wọn kò ní í ya ara wọn. Wọn tilẹ bá a dé ibi kí wọn máa fá ara wọn lẹnu lá ti wọn bá ṣẹ̀ṣẹ̀ ti ibi iṣẹ́ dé. Àṣà a ılú tiwọn ni eyi yìí; lati kekere ni wọn sì ti ń kọ́ orísìírísìí ẹ̀kọ́ nipa ọ̀nà ti àṣà yìí kò fi ní í yí wọn lọwọ, tí kò sì fi ní í kó ìtìjú bá àwùjọ wọn.

'Bi ọmọbinrin èèbò bá ti bẹ̀rẹ̀ sí í bàlágà ni awọn obi rẹ̀ yóó ti máa kọ́ ọ bí à á tí í ṣe é ba ọmọkunrin ṣire níwọ̀n t'ó bá ojú mu, tí kò ní í mú ìpalára wa, bi awọn obi ti ń kọ́ wọn nile ni olukọ yóó máa kọ́ wọn ni ile-iwe. Bi wọn ti ń kọ́ ọkunrin ni wọn yóó máa kọ obinrin. Nitori eyi, ó ti mọ́ awọn èèbó lara lati ṣire pọ̀, ọkunrin pẹlu obinrin, bi ó ti wù wọn lâì sí ọkàn nibi ìṣekúṣe. Ti èèbó niyẹn.

Ṣugbọn n kò ṣẹ̀ṣẹ̀ le máa sọ nipa àṣà abínibí awa Yoruba. Tiwa yatọ sí ti èèbó tefétefé. A kì í jẹ́ kí iyawo-ọ̀nà lọ kí ọkọ rẹ̀ bi ó ti wù ú, a kì í jẹ ki wọn dijọ lọ sibi kan, ànì, bí wọn bá pade ara wọn lọna, iyawo-ọ̀nà nilati fi aṣọ bo ojú ni. Ó ṣeéṣe ki iyawo má mọ ọkọ rẹ̀ titi ti yóó fi wọle. N kò tun ṣẹ̀ṣẹ̀ le máa sọ awọn àṣà wọnyi fun yin mọ́. Ọmọ wo ní í dá obinrin in yànfẹ́ funrarẹ̀?" Awọn eniyan làì mọ àsìkò tí wọn sọrọ, pẹlu ohùn-arò ní, "Kò sí - - - -." "Obi wo ní í fẹ ọmọ fun ọmọ rẹ̀ lâì wádìí idile ọ̀tún ati ti òsì awọn tí ó máa jẹ àna rẹ̀ dájú kí ó

T. A. A. Ladele, *Je n lo 'Gba a Temi*, 2001

– Kí ni kókó ọ̀rọ̀ tí ó wà nínú àyokà yǐ?

– Njé o fara mọ́ èrò rẹ̀ lórí àsà òyinbó?

– Ọnà wo ni bí ó ṣe lo ọ̀rọ̀ rẹ̀ gbà wú ọ lórí?

– Sọ díẹ̀ nínú àwọn àsà Yorubá tí àyọkà yǐ rán ọ létí.

1. (b)

Ifá, rìn gbẹ̀rẹ̀–gbẹ̀rẹ̀
Kí o lọ́ bá mi pa gbogbo àwọn ọ̀táà mi.
Èrun ni kí ẹ bá mi
Fi run àwọn ọ̀táà mi pátápátá.
Ojú kan ṣoṣo lògìrìṣàkọ́· ọ jóko sí
Tí í́ fií rán igba iṣu lọ́ sí òde ọ̀run.
Igikígi kì í tagbò,
Kó fẹnu kan àṣórín:
Ọjọ́ tí igikígi bá fojú kan àṣórín,
Ní ọjọ́ náà ni ikú ń pa á.
Gbogbo àwọn tí ń bá mi ṣọ̀tá,
Tó bá ń fi ẹnu burúkú kàn mí,
Ifá, bá mi rán wọn lọ sí òde ọ̀run.
Àwo ni kí ẹ bá mi
Fi wọ́ wọn sí òde ọ̀run.
Àfòòfò-pa-ni làá pe oṣó.
Oṣó, fò fẹ̀ẹ̀
Kí o bá mi pa gbogbo àwọn ọ̀táà mi.
Ọ̀ṣẹ́ méjì ni kí o bá mi
Ṣẹ́gun ọ̀tá ilé àti ọ̀tá òde.

44. *A-bá-ni-ṣé-tàá*
Abániṣétàá! Abániṣètàá! Abániṣétàá! –
Orúkọ tí à á pe Ifá.
Ọlágbọ̀nràndùn–
Orúkọ tí à á pe ilẹ̀.
Adánilåre–
Orúkọ tí à á pe orí ẹni.
Àdá–fi–èèkù–ṣakin–
Orúkọ tí à á pe Ògún.
Ọkùnrin gbinrin–gbinrin bí idẹ–
Orúkọ tí à á pe Èṣù.
Ọkunrin kọ̀rọ̀bọ̀tọ̀ tíí tẹ̀pá òjé
Ni orúkọ tí à á pe àwọn òrìṣà.

P. Ade Dopamu, *Ma dari Kan*, Ofo Isegun, 2000

– Kí ni àgbọ́yé rẹ nínú ọfọ̀ yǐ?

– Ṣe àlàyé ọ̀rọ̀ lílò tí ó wú ọ lórí nínú ọfọ̀ yǐ

– Kí ni ìtumọ̀ ọfọ̀ yǐ fi yé wa pé ó wúlò fún?

– Sọ díẹ̀ nínú ọfọ̀ Yorùba tí àyokà yǐ rán ọ létí pẹ̀lú àlàyě lórí ọ̀nà tí wọn gbà ń pè é.